

sedes, s primjerom iz Ignacioja Đorđića, *Uzd. 10: Iz nebeskijeh sjedišta rajskijeh dvoran čete bijele u kolovrat doli rinu vječnijeh o-ganj u pučinu. Potvrde za navedena značenja navode se zatim iz tekstova hrvatskih pisaca od 17. do 19. stoljeća: I. Gundulića, B. Kašića, I. Đorđića, S. Rose, Đ. Bašića, P. Kneževića, N. Marčija i B. Zuzerija. Od srpskih pisaca potvrde su iz tekstova pisaca 19. stoljeća: Vuka, Daničića, K. Crnogorca i M. Šapčanina.*

Na sličan način postupio je autor članka dajući definiciju značenja glagola »baviti se« i gl. im. »bavljenje«. Mjesto upozorenja na vratima W. C. u vagonima putničkih vlakova »Zabranjena upotreba za vrijeme bavljenja voza u stanici« autor članka predlaže »Zabranjena upotreba u stanici za vrijeme stajanja vlaka ili dok vlak stoji«, jer »u Hrvata glagol 'baviti se' znači 'zanimati se čime ili kime', u Srba znači, 'mirovati, stajati'. Ovakvo je ispalo za Hrvate da se vlak zanima čime ili kime, što je za naš jezični osjećaj prava besmislica«. Ne ulazeći u opravdanost zahtjeva u vezi s tekstom upozorenja na vratima, zadržat ćemo se na definiciji glagola, baviti se i pokazati koliko ona odgovara istini. Otvorio sam Rječnik naše Akademije i evo što tamo stoji s. v. baviti: »degere, perpeti, comparare, morari, occupari. – Dolazi istom od početka prošloga vijeka (prem da složeno izbaviti itd. dolazi od prvijeh vremena), između rječnika u Stulićevu i Vukovu (gdje je samo sa se) ... Glavno je značenje: vršiti bivanje; od tuda vrijeme u koje što biva provoditi, što god što biva podnositi; činiti da što bude, da se nađe, dobavljati; svoje bivanje vršiti, nahoditi se, biti; svoje bivanje oko čega vršiti, raditi oko toga«. Zatim dalje pod »3. sa se a) refl. morari, versari aa) u najprostijem smislu; na njekom mjestu ili njeko vrijeme biti, sam ili s kim«, s potvrdom iz J. Kavanjina i V. Došena. S istim značenjem, ali bez refleksiva se, navodi se potvrda iz teksta I. Đorđića. Od srpskih pisaca potvrde su za to značenje od Vuka i Daničića. Za drugo značenje 'zanimati se čime' navode se potvrde iz više hrvatskih i srpskih pisaca. U Rječniku hrvatskosrpskoga književnog jezika Matice hrvatske s. v. baviti

1. (na čemu, u čemu) v. baviti se, navodi se potvrda iz Fr. Markovića: U poslu tako bavi svakidanjem naš Bruno, a uz baviti se 1. biti (negdje), zadržavati se, nalaziti se, provoditi vrijeme, prebivati, navodi se potvrda od Milana Begovića: Bivio se... u Beču, u Italiji i u Parizu. Potvrdu za to značenje nalazimo i u zbirci pripovijedaka »Dani gnjeva« I. G. Kovačića (Zagreb, 1936, str. 56): Evo, već dva mjeseca bavi se u nas. Za značenje pod 2. (čim, o čemu, oko čega) a. zanimati se... navode se potvrde iz hrvatskih pisaca: Matoša, Fr. Mažuranića i Kozarčanina, a od srpskih pisaca: Đ. Jakšić, Vl. Popovića i J. Prodanovića. Glagol 'baviti se' sa značenjem, 'zadržavati se negdje neko (dulje ili kraće) vrijeme' čuo sam i u naseljima sjev. Velebita, gdje isključivo žive Hrvati štokavci-ikavci. Nije potrebno isticati da oba značenja i gl. baviti se i im. sjedište donose i suvremeni hrvatski rječnici. Kako vidimo, značenje »zanimati se čime ili kime« izvedeno je ili sekundarno i javlja se u konstrukciji baviti se (čim, kim, o čemu, oko čega) i oba značenja, i ono pravo i ovo izvedeno, nalaze se podjednako i kod hrvatskih i kod srpskih pisaca.

Da završimo. Osnovna je dužnost onoga koji piše o bilo kakvu problemu da se najprije upozna s onim što je o tom problemu napisano i utvrđeno, jer svaka riječ, a naročito pisana i štampana, mora – kao i novac – imati čvrstu podlogu, inače je njezina vrijednost sumnjiva, a posljedice štetne. Štampana riječ mora čitaoca informirati, a ne dezinformirati.

Pavle Rogić

STANDARDNI JEZIK

Napisao D. Brozović, izdala Matica hrvatska, Zagreb, 1970.

U posljednjih deset godina svjetska se lingvistička znanost vrlo intenzivno bavi problemom standardnosti standardnih jezika u okviru sociolingvističke problematike, tj. istražuju se odnosi standardnih jezika i socijetničkih formacija koje se njima služe. Pojava Brozovićeve knjige »Standardni jezici«